

بررسی علل انحراف خواص در عصر حضرت علی علیه السلام از منظر نهج البلاغه

سمانه بازیانی^۱، محمدمهدی کریمی نیا^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ دانش آموخته سطح سه (کارشناسی ارشد) رشته تفسیر و علوم قرآنی، مرکز تخصصی ریحانه الرسول (سلام الله علیها)، شهر جویبار استان مازندران.
^۲ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، طلبه و پژوهشگر حوزه علمیّه قم
^۳ دانشجوی دکتری تخصصی علوم قرآن و حدیث، دانشگاه میبد، مدرّس دانشگاه و پژوهشگر

چکیده

حضرت علی علیه السلام پس از پیامبر اسلام، شایسته ترین فرد عالی برای اداره امور جامعه‌ی اسلامی بود. بجز حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم، هیچ کس از نظر فضیلت، تقوا، بینش فقهی، قضایی، جهاد و کوشش در راه خدا و سایر صفات عالی انسانی به پایه‌ی حضرت علی علیه السلام نمی رسید. به دلیل همین شایستگی‌ها، آن حضرت بارها به دستور خدا و توسط پیامبر اسلام به عنوان رهبر آینده مسلمانان معرفی شده بود بنابراین از این نظر، انتظار می‌رفت که پس از درگذشت پیامبر، بلافاصله علی علیه السلام، زمام امور را در دست گرفته و رهبری مسلمین را ادامه دهد. اما عملاً چنین نشد و خواص با سابقه درخشان عصر حضرت علی علیه السلام، دچار انحراف گردیده و مقابل ولی الله ایستادند. پژوهش حاضر به روش توصیفی تحلیلی انجام شد. با مراجعه به منابع مکتوب، این نتیجه حاصل شد که عواملی همچون؛ رو به ضعف نهادن و به خطر افتادن موقعیت اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی و راحت طلبی خواص، سبب انحرافشان گردید.

واژه‌های کلیدی: انحراف خواص، حضرت علی علیه السلام، خواص، زبیر، طلحه.